

Da Malik og Nora gik i land

2022 har allerede budt på to storme og en stormflod. Nora var forholdsvis blid, men Malik tog for sig og sendte store mængder vand ind over flere områder i Danmark, hvor Stormrådet efterfølgende har erklæret stormflod.

Ikke siden den 2. januar 2019 havde vi haft storm i Danmark. Så ramte først stormen Malik og siden stormen Nora Danmark henholdsvis den 30. januar og den 19. februar 2022. DMI havde varslet forhøjet vandstand for begge stormes vedkommende., og i værste fald kunne det betyde, at Danmark kunne rammes af stormflod. Stormflod er oversvømmelser skabt af ekstrem vandstand i havet, som statistisk sker sjældnere end hvert 20. år – en såkaldt 20-års hændelse. Malik medførte stormflod, men vi undgik dette ved stormen Nora, formentlig fordi Nora havde et betydeligt kortere forløb end Malik.

Stormflod efter Malik

Det blev målt ekstremvandstande nogle steder i Østjylland, Fyn og Nordsjælland som følge af stormen Malik. Det resulterede i, at Stormrådet mindre end tre timer efter at have modtaget en udtalelse fra Kystdirektoratet om ekstremvandstandene den 31. januar 2022 kunne erklære stormflod i følgende områder:

- Mellem Juelsminde Havn og Kolding Havn
- Mellem Bogense Havn og Assens Havn
- Mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn
- Mellem Hornbæk og Havnebyen på Sjællands Odde, inklusive Roskilde Fjord og Isefjord.

Erstatning ved stormflod

Almindelige forsikringer indeholder som regel en klausul om, at skader efter oversvømmelse fra hav, fjord, vandløb eller sø ikke er dækket. Når Stormrådet har erklæret et område for stormflodsramt, betyder det, at de, der har oplevet skader efter stormflod, på trods af en negativ-klausul i en forsikring, alligevel kan få erstatning for ødelagte ejendomme og indbo.

Hvis man vil have erstatning, kræver det, at man anmelder sin skade i Stormbasen (www.stormbasen.dk) inden 2 måneder efter skadens indtræden, og at skaden i øvrigt er dækket af reglerne i lov om stormflod og stormfald. Der er bygninger, for eksempel carporte og havehuse, som ikke dækkes, ligesom ting, der befinder sig disse steder eller i en have, heller ikke er dækket. I lov om stormflod og stormfald § 4, stk. 2, findes en negativliste, hvor det er fastlagt, hvad der ikke er dækket ved en stormflod.

Indtil videre er der registreret ca. 30 skadesanmeldelser vedrørende stormfloden efter stormen Malik. Selv om bare én skade i forhold til den, der oplever den, er én for meget, er det konkrete antal skader lavere end forventet, da en stormflod som regel medfører flere skader, gennemsnitligt mellem 100 og 200. Stormfloderne i henholdsvis 2006 og 2013 adskiller sig fra gennemsnittet ved at have medført henholdsvis 4000 og 3000 skader.

Oversvømmelser, som ikke opfylder 20-års kriteriet

Det var især de steder, som blev omfattet af stormflodsområderne, der var udsat for oversvømmelser ved stormfloden den 31. januar 2022. Her træder stormflodserstatningen til og hjælper de pågældende. Der var

imidlertid også områder, der blev oversvømmet, selv om de ikke var omfattet af de fastlagte stormflodsområder. Det var for eksempel tilfældet for området ved Kobæk Strand ved Skælskør. Der har i blandt andet dette område ikke været målt en vandstand svarende til en 20-års hændelse, hvorfor oversvømmelser i dette område ligger uden for dækningsmulighederne i lov om stormflod og stormfald. Når sådan en situation opstår, altså man oplever en ikke-erstatningsberettiget oversvømmelse, er det særlig vigtigt, at man også fremadrettet sikrer sin ejendom mod oversvømmelse, så værdier ikke går tabt, uden at man har mulighed for kompensation.

Det kan forekomme underligt, at der kan opstå oversvømmelser, når der ikke er tale om en 20-års hændelse. Den udvikling har flere forklaringer.

Den ene er, at de eller de pågældende områder er meget lavtliggende og af den grund ofte oplever oversvømmelser. Sådanne områder findes blandt andet ved og omkring Skælskør og på Lolland og Falster.

Den anden forklaring er, at fastlæggelse af en 20-års hændelse tager afsæt i Kystdirektoratets højvandsstatistikker. Disse statistikker udgives hvert femte år. De er baseret på foregående års tidsserier fra de tilgængelige vandstandsmålere, som opfylder kravene til at indgå som målestationer i forbindelse med fastlæggelse af stormflodsområder. Hvis der inden for en femårs-periode har været en meget kraftig stormflodshændelse med meget høje vandstande, kan denne hændelse påvirke niveauet for en 20-års hændelse opad. Det vil betyde, at der skal en højere vandstand til i en efterfølgende statistik for at ramme en 20-års hændelse, end det hidtil har været tilfældet. Dette er blandt andet tilfældet for Korsør, som havde en 20-års hændelsesgrænse på 126 cm over dagligt vande (DVR) i statistikken fra 2012, mens grænsen i den gældende statistik fra 2017 er 137 cm over dagligt vande. De ekstra 11 cm skyldes, at stormfloden i 2013, som var meget kraftig og flere steder udgjorde mere end en 400 års hændelse, regnes med i statistikken.

Udvidelse af stormflodsområdet "Mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn".

Selv små detaljer, som den nøjagtige placering af en vandstandsmåler, kan have betydning for, om et område anses for at være stormflodsramt eller ikke. Dette var for eksempel tilfældet for området mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn.

Kyststrækningen mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn var således fastlagt som stormflodsområde ud fra, at der i Slipshavn (Nyborg) var målt en vandstand, der svarer til mere end en 20 års hændelse, mens der i henholdsvis Fåborg Havn og i Kerteminde Havn var målt vandstande, der svarer til mindre end en 20-års hændelse. Fastlæggelsen er med andre ord udgået fra det punkt, hvor der er konstateret en 20-års hændelse, og indtil det nærmeste punkt mod henholdsvis nord og mod syd, hvor der er konstateret en måling, der svarer til mindre end en 20-års hændelse.

Den oprindelige fastlæggelse af stormflodsområdet mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn skete ud fra en antagelse om, at vandstandsmåleren var placeret på den sydlige side af indsejlingen til havnen, og altså inden Kerteminde Fjord. Vandstandsmåleren i Kerteminde Havn er imidlertid placeret på den nordlige side af indsejlingen til havnen, og derfor burde hele Kerteminde Fjord og Kertinge Nor også have været inddraget i det fastlagte stormflodsområde. Dette skete for eksempel også ved fastlæggelse af stormflodsområdet mellem Hornbæk og Havnebyen på Sjællands Odde. Her blev Isefjord og Roskilde Fjord en del af stormflodsområdet på grund af vandstandsmålerens placering ved Sjællands Odde (Havnebyen), som var det nærmeste sted til ikke at have målt en 20-års hændelse efter Hundested, hvor der blev målt mere end en 20-års hændelse.

Stormrådet besluttede på den baggrund at udvide stormflodsområdet mellem Kerteminde Havn og Fåborg Havn, således at også Kerteminde Fjord og Kertinge Nor er omfattet.